

Pályaaorientációs középiskolai képzés

Speciális gyakorlat tantárgy

Fegyvertechnikai és lövészeti alapismeretek

Lőelmélet alapjai

- Lőelmélet lőfegyverekről, lőszerokről, általában
- Fegyverek csoportosítása
- Lőszer felépítése, hatásmechanizmusuk
- A lövés jelensége
- Ballisztikai alapismeretek és fogalmak (belső-, külső-, cél ballisztika)
- A lövedék hatása az emberi szervezetre (seb ballisztika)
- A lövészet végrehajtása során betartandó biztonsági és tiltó rendszabályok

I. Lőelmélet lőfegyverekről, lőszerokről, általában

A lőkiképzés egy olyan tudatos tevékenység, melynek során az ember az elméleti ismeretei, a gyakorlása során kialakított készségei alapján képes lesz fegyvere magas szintű alkalmazására.

A lőkiképzés az alkalmazás célját figyelembe véve az alábbi területre osztható:

- sportlövészeti
- vadászati
- polgári önvédelmi
- katonai
- rendészeti lőkiképzésre

Mereven egymástól nem elhatárolhatók, mivel bizonyos elemeik megegyeznek, hasonlóak, illetve fedik egymást. A továbbiakban a rendészeti lőkiképzés területét részletezzük.

Rendészeti lőkiképzés célja: a kiképzett személy képes legyen fegyverét változó bevetési és szolgálati körülmények között gyorsan, hatékonyan és jogszerűen alkalmazni.

A rendészeti lőkiképzés alapelvei:

- biztonság
- hatékonyság
- szakszerűség
- jogszerűség

Lőfegyver: a tüzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék lőhető ki.

Lőszer: olyan egybeszerelt töltény, amely lövedéket, lőport, továbbá gyúelegyet tartalmaz.

II. Fegyverek csoportosítása

- **Fegyverek felosztása:**
- 1. Hidegfegyverek: minden olyan fegyver, amelyik nem használ magas hőmérséklettel járó kémiai reakciót működése közben.
- a) Szálfegyverek (pl.: dárda, lándzsa)
- b) Szűrő- és vágófegyverek (pl.: kard, tőr)
- c) Zúzófegyverek (pl.: buzogány, nuncsaku)
- d) Lőfegyverek (pl.: íj, számszeríj)
- 2. Tűzfegyverek: olyan eszköz, amelyből a kiterjedő forró gáz tolóereje által meghajtott szilárd anyagú lövedék lőhető ki.
- a) Revolverek (pl.: Colt)
- b) Pisztolyok (pl.: 96M P9RC)
- c) Golyós puskák (pl.: M1 Garand)
- d) Sörétes puskák (pl.: Mosberg 500)
- e) Géppisztolyok (pl.: UZI)
- f) Gépkarabélyok (pl.: AMD-65)
- g) Géppuskák (pl.: PKM)

Működési elvük szerint a fegyver lehet:

- Egylövetű lőfegyver
- Ismétlő lőfegyver
- Félautomata (öntöltő) lőfegyver
- Automata lőfegyver
- Vegyes tüzelésű lőfegyver

Műszaki jellemzőik szerint a fegyver lehet:

- Állócsövű
- Mozgócsövű, rövid csőhátrasiklásos reteszelésű
- Súlyzáras reteszelésű
- Szilárd reteszelésű

Kézifegyverek fő részei:

- A cső
- A tok
- A zár
- A helyretoló szerkezet
- Az irányzó szerkezet
- A tár
- Az elsütő szerkezet
- A markolat, illetve tus

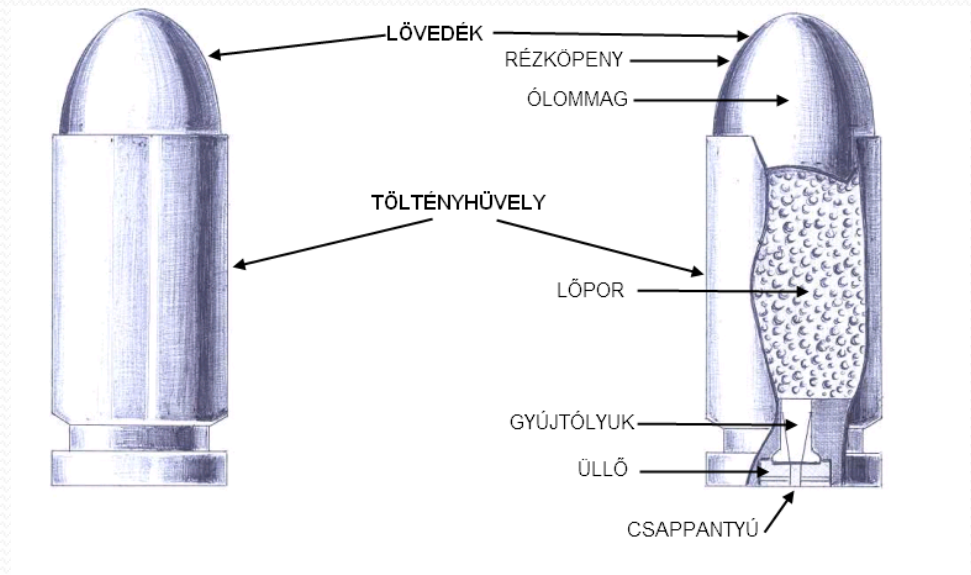
III. Lőszer felépítése, hatásmechanizmusuk

Lőszer:

olyan egybeszerelt töltény, amely lövedéket, lőport, továbbá gyúelegyet tartalmaz.

A lőszer részei

- lövedék
- hüvely
- csappantyú
- lőportöltet

IV. A lövés jelensége

A lövés jelensége (1.-2. kép):

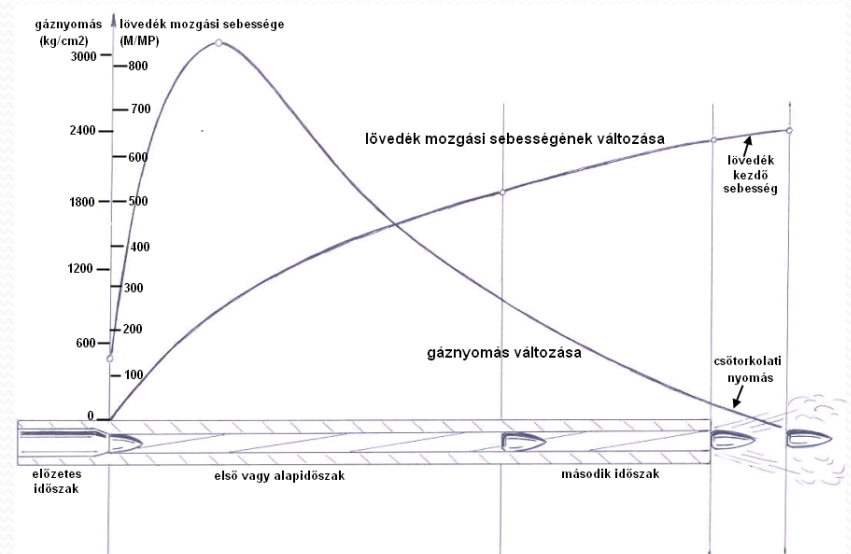
Az ütőszeg a kakas hatására ráüt a töltényűrbe helyezett töltény csappantyújára. Az ütés erejétől a csappantyúban lévő gyúelegg meggyullad, és szúróláng keletkezik, amely a gyúlyukon keresztül meggyújtja a lőportöltetet. A lőportöltet égésekor nagy mennyiségű és erősen felhevült gáz keletkezik, amely nagy nyomást fejt ki a lövedék fenékrészére, a hüvely fenekére és falára, valamint a cső falára. A lövedék az állandóan emelkedő nyomás hatására besajtolódik a csőfuratba, és növekvő sebességgel előrehalad a csőben.

A lövés jelenségénél a csappantyúban lévő gyúelegg felrobbanásától a lövedék csőből való kirepüléséig (ez a folyamat mindössze 1,5 ezred másodpercig tart).

A lövés fogalma:

Lövésnek nevezzük a lőfegyverek működését előidéző folyamatot, illetve a lőporgázok energiájának hatására a lövedék kirepülését a fegyver csőéből.

A különböző fegyverek lövedékének kezdősebessége 300-1100 méter/másodperc között van.

V. Ballisztikai alapismeretek és fogalmak

- belső ballisztikára
  - a csőben mozgó lövedékkel foglalkozik;
- külső ballisztikára
  - a csövet elhagyó lövedék mozgását elemzi a becsapódásig;
- cél (seb) ballisztikára
  - a becsapódó lövedék biológiai és mechanikai hatását vizsgálja.

VI. A lövedékek hatása az emberi szervezetre

- A találat helye
- Halálos találati zónák
- Nem halálos találati zónák
- Lövedék hatása
- A sokk
- A fájdalom
- Ha találat éri mit tegyen?
- Lőtt sebeknél szükséges intézkedések

A lövészet végrehajtása során betartandó biztonsági rendszabályok

/Rendőrség Lövészeti Szakutasítása /

1. Lőkiképzést csak szolgálati fegyverrel lehet végrehajtani!
2. A fegyverek töltetlenségét az alábbi esetekben kell ellenőrizni: .....
3. A fegyverek töltetlenségének a vizsgálata az alábbiak szerint történik: .....
4. A lőtéren a lőkiképző és a lövészetvezető utasításait az ott tartózkodók kötelesek végrehajtani, illetve betartani!
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. Tilos a biztonsági őröket a felállítási helyükről - a lövészetvezető parancsa és a biztonsági őrparancsnok jelenléte nélkül elküldeni, más feladattal megbízni, vagy leváltani.

A lövészet végrehajtása során betartandó tiltó rendszerabályok

/Rendőrség Lövészeti Szakutasítása /

A lőtéren tilos:

1. A fegyvert emberre irányítani - függetlenül attól, hogy töltve van-e vagy sem, - a szárazgyakorlás kivételével a lőkiképző jelenlétében!
2. A meghatározott lőirányokon kívül más lőirányba lőni!
3. Hibás, vagy olyan fegyverrel lőni, amelynek a csövébe idegen anyag került!
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. Zajvédő és biztonsági szemüveg nélkül lőni!

Pályorientációs középiskolai képzés

Speciális gyakorlat tantárgy

Rendőri intézkedések alapjai

I. Rendőri intézkedések és az alapvető emberi jogok

- A rendőr szolgálatteljesítése során minden olyan esemény, történés, cselekmény bekövetkezésekor jogosult és köteles intézkedést kezdeményezni, amely rendőri beavatkozást igényel. Bizonyos feltételek fennállása esetén e jogosultság és kötelezettség a rendőrt szolgálaton kívül is terheli.
- Ebből adódóan a rendőr intézkedései végrehajtása során számos esetben sérti az emberi jogokat, és korlátozza az intézkedés alá vont állampolgárokat az emberi jogaik gyakorlásában. A polgárok emberi és állampolgári jogait, valamint kötelezettségeit a Magyarország Alaptörvénye határozza meg. Az ott felsorolt emberi jogokat a rendőr csak a jogszabályokban meghatározott feltételek fennállása esetén, módon és ideig korlátozhatja.

II. A rendőri intézkedéssel szemben támasztott követelmények

- A rendőr intézkedése akkor
  - **JOGSZERŰ**, ha a rendőr szolgálata – vagy szolgálati fellépése – során a hatályos törvényekben és egyéb jogszabályokban (ide tartoznak a belső utasítások, parancsok, intézkedések stb.) meghatározott szolgálati, hivatali kötelezettségét teljesíti, hatáskörébe tartozó ügyben jár el;
  - **SZAKSZERŰ**, ha végrehajtását a hatályos szabályzók rendelkezéseinek, előírásainak megfelelően teljesíti, és az azokhoz kapcsolódó, szükséges taktikákat és technikákat alkalmazza;
  - **ARÁNYOS**, ha az intézkedés során nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, illetve több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt választja, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár;
  - **EREDMÉNYES**, ha a törvényes célját eléri, a konfliktusokat, jogsértéseket megelőzi, megakadályozza, megszünteti, a társadalom, a közbiztonság a közrend iránti igényeinek megfelel;
  - **OBJEKTÍV**, ha a rendőr részlelhajlás nélkül intézkedik. Tilos a személyek nemi, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő hátrányos megkülönböztetése.
  - **BIZTONSÁGOS**, ha az intézkedéssel érintett személyek, illetve dolgok tekintetében nem áll fenn az indokoltnál nagyobb veszélyeztetettség, illetve sérelem, károkozás.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásánál törekedni kell arra, hogy a rendőr olyan taktikákat és technikákat válasszon és alkalmazzon, amelyek a felsorolt követelményeknek megfelelnek.

III. Rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtását befolyásoló tényezők, szempontok, feltételek

A rendőri intézkedés gyakorlati végrehajtását befolyásoló tényezőket, szempontokat, feltételeket (a továbbiakban: releváns elemek) aszerint csoportosítjuk, hogy a valóságban hogyan jelennek meg. Objektív oldalra soroljuk azokat, amelyek a rendőrségtől, a rendőrtől függetlenül léteznek, szubjektív oldalra pedig azokat, amelyek a rendőrségre, a rendőrre, a szolgálat ellátására vonatkoznak. Mindkét oldalon elhelyezkedő releváns elemek jelentős mértékben befolyásolják, illetve meghatározzák a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtását.

IV. Az intézkedés helyének megválasztása

- Amennyiben van rá lehetőség, az intézkedés helyét úgy kell megválasztani, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés alá vont személy is a lehető legnagyobb biztonságban legyen.
- Az intézkedés helyének jó megválasztása nagymértékben befolyásolhatja, az intézkedés eredményességét, biztonságosságát.
- Figyelmet kell fordítani az intézkedés során mind az intézkedő rendőrök, mind az intézkedés alá vont személyek, de az intézkedés helyszínén jelenlévő további személyek biztonságára is.

A helyszínt célszerű úgy megválasztani, hogy figyelemmel legyünk az alábbi tényezőkre:

- Az intézkedés helyszíne belátható legyen
- Célszerű olyan helyet választani, ahol nincs zavaró mértékű gépjármű, vagy gyalogos forgalom
- Amennyiben vannak a helyszínen falak, épületek, kerítések, akkor úgy helyezkedjünk el, hogy azok fokozzák az intézkedésünk biztonságát.
- figyelemmel kell lenni arra, hogy az intézkedés alá vont személy menekülésének a lehetősége korlátozott legyen

V. 175/2003 (X.28.) Korm. rendelet a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöktől

A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz:

- *a)* az olyan szúró- vagy vágóeszköz, amelynek szúróhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szúróhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szúró-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgyat kilövő készülék (különösen: felajzott íj, számszeríj, francia kés, szigonypuska, parittyá, csúzli);
- *b)* a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer);
- *c)* a lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezek;
- *d)* az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray);
- *e)* az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat);
- *f)* az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló);
- *g)* az olyan eszköz, amely a zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgál (különösen: álkulcsok, mechanikus vagy elektromos elven működő zárnyitó szerkezetek).

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket !**

Garadnai Ottó r.alezredes